

نوزادان نارس و مراقبت‌های ویژه آنان

3 دی 1404

فوق‌تخصص نوزادان و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز با تأکید بر آسیب‌پذیری بالای نوزادان نارس، گفت: مراقبت‌های پس از ترخیص این نوزادان باید به‌صورت مستمر، برنامه‌ریزی‌شده و با مشارکت هم‌زمان خانواده، پزشک معالج و مراکز بهداشتی انجام شود تا از بروز عوارض جدی و قابل پیشگیری جلوگیری شود.

به گزارش مادران و دختران از وبدا، دکتر امیرکمال حردانی، فوق‌تخصص نوزادان و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، با اشاره به اهمیت مراقبت‌های نوزاد نارس پس از ترخیص، اظهار کرد: هر نوزادی که پیش از هفته سی‌وهفتم بارداری متولد شود، نوزاد نارس محسوب می‌شود و به دلیل ناتمام بودن روند رشد و تکامل، نسبت به سایر نوزادان آسیب‌پذیرتر و نیازمند مراقبت‌های ویژه‌تری است.

وی افزود: خوشبختانه با ارتقای سطح دانش تخصصی، افزایش مهارت کادر درمان و توسعه تجهیزات مراقبتی در کشور و استان خوزستان، شرایط نگهداری از نوزادان نارس به‌طور قابل توجهی بهبود یافته و این موضوع نقش مهمی در کاهش مرگ‌ومیر و عوارض ناشی از نارسی داشته است.

رئیس مرکز آموزشی درمانی کودکان ابوزر اهواز با بیان اینکه نوزادان نارس آمادگی کامل برای زندگی خارج از رحم را ندارند، تصریح کرد: هرچه نوزاد نارس‌تر و وزن تولد او کمتر باشد، احتمال بروز عوارض بیشتر است و به همین دلیل این نوزادان نیازمند مراقبت‌های دقیق‌تر و پیگیری‌های منظم‌تری هستند.

این فوق‌تخصص نوزادان، مراقبت‌های نوزادان نارس را به دو دسته «دوره‌ای» و «مستمر» تقسیم کرد و گفت: مراقبت‌های دوره‌ای شامل پایش رشد، معاینات بینایی و شنوایی، آزمایش‌های غربالگری از جمله تیروئید و ارزیابی‌های تکاملی است که باید در فواصل مشخص و طبق برنامه انجام شود و خانواده‌ها در این زمینه آموزش‌های لازم را دریافت کنند. مراقبت‌های مستمر نیز شامل مراقبت‌های تغذیه‌ای و مراقبت و نگهداری در منزل است که نوزاد به‌طور مداوم نیازمند پایش و ارزیابی وضعیت است.

حردانی با تأکید بر لزوم ارتباط مستمر خانواده‌ها با مراکز بهداشتی، بیان کرد: این تصور که چون نوزاد تحت نظر فوق‌تخصص نوزادان است نیازی به مراجعه به مراکز بهداشتی ندارد، کاملاً نادرست است؛ نوزادان نارس بیش از سایر نوزادان به این ارتباط منسجم نیاز دارند.

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز یکی از چالش‌های مهم نوزادان نارس را ناتوانی در تنظیم دمای بدن عنوان کرد و گفت: هرچه وزن و سن حاملگی نوزاد کمتر باشد، خطر عدم تعادل دمایی بیشتر است.

وی ادامه داد: محیط نگهداری نوزاد نباید سرد یا دارای نوسانات شدید دمایی باشد و معیار ساده تشخیص دمای مناسب این است که بزرگسال بتواند بدون پتو در آن محیط احساس راحتی داشته باشد.

حردانی خاطرنشان کرد: استفاده از کلاه، جوراب، دستکش و لباس‌های پوشاننده متناسب با دمای محیط توصیه می‌شود، اما از گرم کردن بیش از حد نوزاد نیز باید پرهیز کرد، چرا که گرمای زیاد می‌تواند برای نوزاد خطرناک باشد.

این فوق‌تخصص نوزادان در پاسخ به نگرانی خانواده‌ها درباره زردی نوزادان نارس اظهار کرد: به دلیل حساسیت بالای این نوزادان، زردی باید با دقت بیشتری پایش شود و در صورت نیاز، درمان ترجیحاً در محیط بیمارستان و تحت نظر تیم درمانی انجام گیرد.

وی با اشاره به اهمیت تغذیه نوزادان نارس گفت: بهترین روش تغذیه، استفاده از شیر مادر و ترجیحاً تغذیه مستقیم از سینه مادر است. این نوزادان به دلیل ذخایر کم انرژی باید به صورت منظم و مکرر، حتی هر یک تا دو ساعت، تغذیه شوند و نباید منتظر بی‌قراری شدید نوزاد ماند.

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز درباره علائم هشداردهنده تنفسی در نوزادان نارس بیان کرد: کاهش یا اختلال در تغذیه، تنفس تند یا غیرطبیعی، کبودی، خواب‌آلودگی بیش از حد یا بی‌قراری غیرمعمول از جمله علائمی است که در صورت مشاهده، مراجعه فوری به پزشک ضروری است.

حردانی در ادامه به علل زایمان زودرس اشاره کرد و گفت: عوامل ژنتیکی، مشکلات رحمی و جفتی، عفونت‌ها، فشار خون و دیابت دوران بارداری از مهم‌ترین دلایل تولد نوزاد نارس هستند و هرچه میزان نارس بودن بیشتر باشد، احتمال عوارض نیز افزایش می‌یابد.

این فوق‌تخصص نوزادان تأکید کرد: با وجود پیشرفت‌های پزشکی، مراقبت دقیق پس از ترخیص نقش تعیین‌کننده‌ای در سلامت نوزادان نارس دارد و خانواده‌ها باید با پایبندی به برنامه‌های مراقبتی و حفظ

ارتباط مستمر با مراکز درمانی و بهداشتی، زمینه رشد و سلامت پایدار این نوزادان را فراهم کنند.